

Oponentský posudek bakalářské práce Tomáše Mlynáře *Rusko a Tataři:*

vzájemné vztahy v období raných rusko-mongolských kontaktů, 2011

Oponent: Mgr. Ludmila Machátová

Tomáš Mlynář předkládá k obhajobě bakalářskou práci, kterou nazval *Rusko a Tataři: vzájemné vztahy v období raných rusko-mongolských kontaktů*. Snaží se tedy rozebírat oblast, jež je klíčová pro vývoj této části Evropy jak z pohledu historického, tak z pohledu reflexe ruských dějin.

Práce je rozdělena do tří samostatných oddílů, které jsou rámovány Úvodem a Závěrem. V Úvodu (str. 1 – 2) se autor pokouší specifikovat základní cíl své práce, který vidí v „pokusu o rozbor podnětů a příčin, jež vedly k prudkému vzestupu významu kočovnického světa v dějinách, a to především v kontextu východní Evropy“ (str. 1) a dále se v něm kriticky vyjadřuje k použité sekundární literatuře.

První oddíl (str. 3 – 7), který souhrnně nazval Sociální a kulturní svébytnosti obyvatel stepí, mentalita, životní podmínky a styl nomádů, se dále dělí na tři menší pododdíly. V této části práce největší pozornost věnuje osobnosti Temüdzina/Čingischána a jeho vlivu na tehdejší nomádskou společnost.

V části nazvané Slované ve východní Evropě (str. 13 – 22) po kratičkém nástinu osídlení východní Evropy před vpádem Čingischánových vojsk (3 odstavce) přejde k zásadnímu střetu Tatarů s ruskými knížaty v bitvě na řece Kalce, kterému věnuje velkou pozornost. Popis bitvy, podle mého názoru až příliš detailní, má pomoci „čtenáři vytvořit si vlastní představu o bojích samotných i o klíčových událostech, jež jim předcházely“. (str. 1) Podrobnost popisu ale zapříčiní spíš to, že se čtenář v textu začne poněkud ztrácet. V dalších dvou podkapitolách jsou rozebírány události, jež vedly k mongolskému útoku na Evropu (str. 19 – 22), a posléze rozebírán vpád Tatarů na Rus a do střední Evropy (str. 22 – 28).

V třetí části bakalářské práce se autor zabývá Zlatou Hordou a situací na Rusi po roce 1242. Autor se v ní dotýká vztahů Hordy s Rusí, hlavní středobod jejich vzájemných vztahů vidí „ve snaze ruských knížat získat od tatarských chánů jejich podporu či jarlyk“ (str. 29 – 30) a na historických postavách se snaží ukázat prototyp ruského knížete tohoto období. V poslední podkapitole se pak zabývá vzestupem Moskevského knížectví (str. 38 – 44).

Práce je zakončena Závěrem (str. 44 – 46), kde se autor nejprve opět vrací k Čingischánovi a posléze rekapituluje příčiny podmanění ruských knížectví Tatarů.

Na práci bych ocenila, že se Tomáš Mlynář snažil vypořádat s poměrně bohatou sekundární literaturou, a to i cizojazyčnou (kromě ruštiny prostudoval i odborné práce psané v angličtině). Svoji bakalářskou práci dále obohatil i o přílohy – mapy na str. 49 – 50, které ale doplňují pouze první část textu.

Slabší stránkou bakalářské práce jsou četné překlepy, gramatické chyby, především v interpunkci, chybném použití přechodníků. Neznalost tvarů zájmena *jenž*, které však autor s oblibou používá, dokonce mnohdy vyžaduje od čtenáře značné úsilí, aby pochopil, na co autor vlastně odkazuje. Orientace čtenáře je někdy ztížena i špatným dělením odstavců a krkolomnými formulacemi i slovosledem.

Největším mínusem práce je ale odklání se autora od daného tématu – práci sice nazval *Rusko a Tataři: vzájemné vztahy v období rusko-mongolských kontaktů, vzápětí ale jako základní cíl práce uvádí „pokus o rozbor podnětů a příčin, jež vedly k prudkému vzestupu kočovnického světa v dějinách, a to především v kontextu východní Evropy“*. Nejasně stanovený cíl a jeho šíře, která je možná daná snahou téma zapojit do co nejširšího kontextu, způsobuje, že text občas působí zmateně. K vzájemným vztahům, jež by měly být alespoň podle názvu práce jejím nejvíce rozebíraným aspektem, se autor dostane až v poslední třetině textu (str. 38). Práce tudíž nakonec vyvolává dojem, že ani autor sám neví, co je cílem textu a k čemu by chtěl vlastně dojít. Výsledek je pak poněkud chaotický.

Ačkoli bakalářská práce nemusí přinášet nové poznatky, má ukázat schopnost studenta pracovat se sekundární literaturou a pokusit se o kreativní shrnutí daného tématu. Text Tomáše Mlynáře sice splňuje první dva body, ale jeho bakalářská práce působí spíše než kreativním, tak chaotickým dojmem a z tohoto důvodu i kvůli gramatické a stylistické úrovni textu hodnotím jeho bakalářskou práci známkou 3 (dobře).

Praha 31. ledna 2011

Mgr. Ludmila Machátová